

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL MERTHYR TUDFUL

TORRI POLISI DIOGELU DATA

Tim Llywodraethu Gwybodaeth

Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

Swyddog Diogelu Data:

Lisa Richards

Tim Llywodraethu Gwybodaeth

Y Ganolfan Ddinesig, Stryd y Castell, Merthyr Tudful,
CF47 8AN

01685 725000

data.protection@merthyr.gov.uk

CYNNWYS

TUDALEN

1	Cyflwyniad	1
2	Amcanion	1
3	Sgôp	1
4	Datganiad Polisi	1
5	Egwyddorion y Polisi	1
6	Cofnodi Torri Polisi	2
7	Ymlediad ac Adfer	2
8	Ymchwiliad ac Asesu Risg	2
9	Hysbysu	3
10	Gwerthuso ac Ymateg	3
11	Sanctsiynau	3
12	Torri'r Polisi	4
13	Ystyriaethau cyfreithiol	4
14	Cyfrifoldebau gweithredu	5
15	Cynnal ac adolygu'r polisi	5
16	Derbyn y polisi	5

1. Cyflwyniad

Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn dal, yn prosesu ac yn rhannu llawer iawn o ddata personol, ased gwerthfawr y mae angen ei warchod yn briodol. Cymerir pob gofal i ddiogelu data personol rhag digwyddiadau (naill ai'n ddamweiniol neu'n fwriadol) er mwyn osgoi toriad diogelu data a allai beryglu diogelwch. Gall cyfaddawdu gwybodaeth, cyfrinachedd, cywirdeb, neu argaeledd arwain at niwed i Wrthrych y Data, niwed i enw da, effaith andwyol ar ddarpariaeth gwasanaeth, diffyg cydymffurfio deddfwriaethol, a/neu gostau ariannol.

2. Amcan

Amcan y polisi hwn yw rhoi arweiniad i Bersonél y Cyngor ar y dulliau priodol o ymdrin thorri rheolau data.

Bwriad y polisi hwn yw nodi'r weithdrefn i'w dilyn i sicrhau bod dull cyson ac effeithiol yn ei le ar gyfer rheoli achosion o dorri data

Dylid defnyddio'r polisi hwn a'i ddarllen ar y cyd â Gweithdrefnau Polisi Safonau Preifatrwydd.

3. Sgôp

Mae'r polisi hwn yn ymwneud â'r holl ddata personol a chategori arbennig a gedwir gan y Cyngor. Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl Bersonél y Cyngor.

4. Datganiad Polisi

Mae'r Cyngor yn cymryd ei gyfrifoldebau statudol o ddifrif a bydd, bob amser, yn gweithredu yn unol â'r gyfraith ac yn cymryd camau angenrheidiol a chymesur yn y mathau hyn o faterion. Yn hynny o beth, mae'r Swyddog Diogelu Data wedi'i awdurdodi'n briodol gan y Cyngor i gadw'r polisi hwn yn gyfredol ac i ddiwygio, dileu, ychwanegu neu amnewid darpariaethau perthnasol, yn ôl yr angen.

5. Egwyddorion Polisi

Lle bo modd, rhaid i Bersonél y Cyngor fod yn fodlon eu bod yn gallu canfod ac adrodd am doriad data os bydd un yn digwydd.

Bydd Personél y Cyngor yn sicrhau bod pob achos o dorri amodau diogelu data yn cael ei adrodd i'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth cyn gynted â phosibl.

Mae pob maes gwasanaeth yn gyfrifol am gynnal archwiliadau blynyddol i bennu bod eu prosesau canfod ac adrodd ar doriadau yn cael eu hystyried yn unol â'r polisi hwn.

6. Cofnodi torri polisi

Mae unrhyw unigolyn sy'n cyrchu, yn defnyddio neu'n rheoli gwybodaeth y Cyngor yn gyfrifol am adrodd am achosion o dorri rheolau data ar unwaith i'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth.

Os bydd y toriad yn digwydd neu'n cael ei ddarganfod y tu allan i oriau gwaith arferol, rhaid rhoi gwybod amdano cyn gynted ag sy'n ymarferol.

Rhaid i'r adroddiad gynnwys cymaint o fanylion â phosibl am y digwyddiad, pryd y digwyddodd y toriad (dyddiadau ac amseroedd), pwy sy'n adrodd amdano, beth sydd wedi digwydd, sut y digwyddodd y toriad, os yw'r data'n ymwneud â phobl, natur y wybodaeth, a faint o unigolion sy'n cymryd rhan.

Dylid hysbysu'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth am bob achos o dorri rheolau diogelu data yn data.protection@merthyr.gov.uk, i gael cyngor ynghylch a oes toriad wedi digwydd ai peidio, cysylltwch â'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth ar 01685 725092.

7. Ymlediad ac Adfer

Yn gyntaf bydd y Swyddog Diogelu Data yn penderfynu a yw'r toriad yn dal i ddigwydd. Os felly, bydd y camau priodol yn cael eu cymryd ar unwaith i leihau effaith y toriad.

Bydd asesiad cychwynnol yn cael ei wneud gan y Swyddog Diogelu Data i sefydlu difrifoldeb y toriad. Bydd y Swyddog Diogelu Data yn sefydlu a oes unrhyw beth y gellir ei wneud i adennill unrhyw golledion a chyfyngu ar y difrod y gallai'r toriad ei achosi.

8. Ymchwiliad ac Asesiad Risg

Bydd ymchwiliad yn cael ei gynnal gan y Swyddog Diogelu Data yn syth ar ôl darganfod neu adrodd am y toriad.

Bydd y Swyddog Diogelu Data yn ymchwilio i'r toriad ac yn asesu'r risgiau sy'n gysylltiedig ag ef, er enghraifft, y canlyniadau andwyol posibl i unigolion, pa mor ddifrifol neu sylweddol yw'r rheini a pha mor debygol ydynt o ddigwydd.

Bydd angen i'r ymchwiliad ystyried y canlynol:

- y math o ddata dan sylw
- ei sensitifrwydd
- mae'r amddiffyniadau yn eu lle (e.e. amgryptio)
- beth sydd wedi digwydd i'r data, a yw wedi'i golli neu ei ddwyn
- a ellid rhoi'r data i unrhyw ddefnydd anghyfreithlon neu amhriodol
- pwy yw'r unigolion, nifer yr unigolion dan sylw a'r effeithiau posibl ar y gwrthrych(au) data hynny
- a oes canlyniadau ehangach i'r toriad

9. Hysbysu

Os oes angen rhoi gwybod i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) am y toriad, rhaid gwneud hyn o fewn 72 awr i'r Cyngor ddod yn ymwybodol o'r toriad. Gall methu â riportio toriad i'r Comisiynydd Gwybodaeth o fewn 72 awr arwain at ddirwy o hyd at €10 miliwn. Y Swyddog Diogelu Data a'r Swyddog Diogelwch Gwybodaeth sy'n gyfrifol am benderfynu a fydd angen rhoi gwybod i'r ICO am unrhyw doriad.

Os yw'r toriad yn debygol o arwain at risg uchel o effeithio'n andwyol ar hawliau a rhyddid unigolion, bydd y Swyddog Diogelu Data yn hysbysu'r unigolion hynny heb oedi gormodol. Bydd hyn yn cynnwys disgrifiad o sut a phryd y digwyddodd y toriad a'r data dan sylw. Rhoddir cyngor penodol a chllir ar yr hyn y gallant ei wneud i amddiffyn eu hunain, gan gynnwys pa gamau a gymerwyd eisoes i liniaru'r risgiau. Bydd unigolion hefyd yn cael ffordd i gysylltu â'r Cyngor am ragor o wybodaeth neu i ofyn cwestiynau am yr hyn sydd wedi digwydd.

Bydd swyddogion y Fforwm Llywodraethu Gwybodaeth yn ystyried hysbysu trydydd parti fel yr heddlu, yswirwyr, cwmnïau banc neu gardiau credyd, ac undebau llafur. Byddai hyn yn briodol lle mae gweithgaredd anghyfreithlon yn hysbys neu y credir ei fod wedi digwydd, neu lle mae risg y gallai gweithgaredd anghyfreithlon ddigwydd yn y dyfodol.

10. Ymateb a Gwerthusiad

Unwaith y bydd y digwyddiad cychwynnol wedi'i gynnwys, bydd y Swyddog Diogelu Data a swyddogion ategol eraill yn cynnal adolygiad llawn o achosion y toriad; effeithiolrwydd yn ymateb ac a ddylid gwneud unrhyw newidiadau i systemau, polisiau a gweithdrefnau.

Bydd rheolaethau presennol yn cael eu hadolygu i benderfynu a ydynt yn ddigonol, ac a ddylid cymryd unrhyw gamau unioni i leihau'r risg o ddigwyddiadau tebyg.

Bydd yr adolygiad yn ystyried:

- Ble a sut mae data personol yn cael ei gadw a ble a sut mae'n cael ei storio
- Ble mae'r risgiau mwyaf, a bydd yn nodi unrhyw wendidau posibl pellach o fewn ei fesurau presennol
- A yw dulliau trosglwyddo yn ddiogel; rhannu'r lleiafswm o ddata sydd ei angen
- Nodi gwendidau o fewn mesurau diogelwch presennol
- Ymwybyddiaeth staff
- Gweithredu cynllun torri rheolau data a nodi grŵp o unigolion sy'n gyfrifol am ymateb i achosion o dorri diogelwch yr adroddwyd amdanynt

11. Sancsiynau

Yr ICO yw corff cyhoeddus annibynnol y DU a sefydlwyd i gynnal hawliau gwybodaeth er budd y cyhoedd, hyrwyddo didwylledd gan gyrff cyhoeddus a phreifatrwydd data i unigolion, dyfarnu ar gwynion a chymryd camau priodol pan dorrir y gyfraith. Mae'r ICO yn

gyfrifol am sicrhau cydymffurfiaeth ymarferol â'r Ddeddfwriaeth Diogelu Data a Diogelu Data.

Mae nifer o offer ar gael i'r ICO ar gyfer gweithredu i newid ymddygiad sefydliadau sy'n casglu, defnyddio a chadw gwybodaeth bersonol. Maent yn cynnwys erlyniad troseddol, gorfodi androseddol ac archwiliadau. Mae gan y Comisiynydd Gwybodaeth hefyd y pŵer i gyflwyno hysbysiad cosb ariannol i reolwr data am dorri'r Ddeddf.

Os canfyddir bod sefydliadau'n torri'r Ddeddfwriaeth Diogelu Data gall yr ICO gyhoeddi ymrwymadau sy'n ymrwymo sefydliad i gamau gweithredu penodol er mwyn gwella ei gydymffurfiaeth.

Gall yr ICO gyflwyno hysbysuadau gorfodi a gorchmynion 'stopio nawr' lle bu toriad, sy'n ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau gymryd (neu ymatal rhag cymryd) camau penodol er mwyn sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r gyfraith. Mae'r ICO yn cynnal asesiadau cydsyniol (archwiliadau) i wirio bod sefydliadau'n cydymffurfio.

Mewn achosion difrifol o dorri amodau gall yr ICO gyhoeddi hysbysiad cosb ariannol, yn ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau dalu dirwy o hyd at €20 miliwn.

Gall yr ICO erlyn y rhai sy'n cyflawni troseddau o dan y Ddeddf. Mae hyn yn cynnwys sefydliadau ac unigolion.

12. Torri'r polisi

Os canfyddir achos o dorri'r polisi hwn, rhaid rhoi gwybod i'r Tîm Llywodraethu Gwybodaeth am ymchwiliad.

Bydd methu â chadw at y rheolau a'r gweithdrefnau sydd wedi'u hysgrifennu yn y polisi hwn yn cael ei ystyried yn achos o dorri'r polisi hwn a gall hefyd fod yn groes i'r Ddeddfwriaeth Diogelu Data.

Bydd achosion o dorri'r polisi hwn yn cael eu hystyried yn unol â pholisïau a gweithdrefnau disgyblu'r Cyngor a gall arwain at gamau disgyblu hyd at ac yn cynnwys diswyddo.

13. Ystyriaethau cyfreithiol

Wrth greu'r polisi hwn mae'r Cyngor wedi rhoi sylw dyledus i'r fframweithiau deddfwriaethol canlynol:

Deddf Hawliau Dynol 1998 – Mae Erthygl 8 o'r Ddeddf hon yn rhoi hawl i barch at fywyd preifat a theuluol, cartref a gohebiaeth. Nid yw'r Polisi hwn yn bwriadu torri unrhyw hawliau Erthygl 8.

Y Deddfau Diogelu Data a'r Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol - Mae'r deddfwriaeth hon yn darparu fframwaith cyfreithiol sy'n nodi sut y gellir casglu, trin a defnyddio gwybodaeth sy'n ymwneud â gweithwyr, cwsmeriaid, cleientiaid ac ati.

Nod y Polisi hwn yw nodi sut y bydd y Cyngor yn cydymffurfio â diogelu data ar draws holl adrannau'r Cyngor.

Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 – Mae'r Ddeddf hon yn ymdrin â'r graddau y mae'r Cyngor yn gallu monitro a chofnodi cyfathrebiadau preifat a dderbynnir o fewn ein systemau telathrebu. Mae'n berthnasol i bob rhwydwaith cyfathrebu cyhoeddus a phreifat.

14. Cyfrifoldebau Gweithredu

Bydd y Tîm Llywodraethu Gwybodaeth yn datblygu, cynnal a chyhoeddi prosesau i sicrhau cydymffurfiaeth â'r polisi hwn.

Bydd gweithwyr yn ymwybodol o'r holl bolisiau a gweithdrefnau perthnasol eraill ac yn cadw atynt.

Bydd pob Pennaeth Gwasanaeth yn gyfrifol am weithredu'r polisi hwn o fewn eu meysydd cyfrifoldeb.

15. Cynnal ac Adolygu'r Polisi

Bydd y polisi Torri Diogelu Data yn cael ei adolygu'n flynyddol ac ar adegau yn ôl anghenion gweithredol.

16. Derbyn y Polisi

Rhaid i bob aelod o staff gadarnhau eu bod yn derbyn ac yn cadw at y Polisi Torri Diogelu Data a rhaid iddynt gadarnhau eu bod wedi darllen a deall cynnwys y polisi hwn.

ENW LLAWN: _____

TEITL SWYDD: _____

LLOFNOD: _____

DYDDIAD: _____ / _____ / _____

(Dylid argraffu'r Dudalen hon a'i dychwelyd i'r Swyddog Diogelu Data yn y Tîm Llywodraethu Gwybodaeth, Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Canolfan Ddinesig)